

Број: 1-02-34900-22/15-7

Датум: 14.12.2015.

Београд

На основу чл. 8. став 1. тачка 2), 22, 60, 62. и 63. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, бр. 44/10, 60/13-УС и 62/14), члана 192. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ“, бр. 33/97 и 31/01 и „Службени гласник РС“, број 30/10), чл. 12. став 1. тачка 2) и 28. Статута Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге („Службени гласник РС“, број 125/14), Одлуке о одређивању релевантних тржишта подложних претходној регулацији („Службени гласник РС“, број 59/11), Извештаја о анализи veleпродајног тржишта изнајмљених линија, јул-октобар 2015. године, који је Управни одбор Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге усвојио 23.10.2015. године, под бројем: 1-03-021-95/15-2 (објављен на Интернет страници Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге www.ratel.rs), у поступку анализе veleпродајног тржишта изнајмљених линија и одређивања оператора са значајном тржишном снагом, као и одређивања обавеза оператору са значајном тржишном снагом,

директор Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге доноси

РЕШЕЊЕ

- I. Предузеће за телекомуникације Телеком Србија а.д. из Београда, Таковска 2, одређује се за оператора са значајном тржишном снагом на veleпродајном тржишту изнајмљених линија.
- II. Оператору из става I. диспозитива овог решења одређују се следеће обавезе:
 - 1) објављивања одређених података у форми стандардне понуде;
 - 2) недискриминаторног поступања;
 - 3) рачуноводственог раздвајања;
 - 4) контроле цена и примене трошковног рачуноводства,
 - 5) пружања основног скупа изнајмљених линија.
- III. Оператор из става I. диспозитива овог решења дужан је да обавезу објављивања одређених података, у складу са одредбом члана 64. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, бр. 44/10, 60/13-УС и 62/14), а која се посебно односи на рачуноводствене податке, техничке спецификације, карактеристике мреже, услове понуде и коришћења (укључујући ограничења), рокове важења понуде и цене, извршава на следећи начин:
 - 1) да објави Стандардну понуду за услугу изнајмљивања линија у veleпродаји;

- 2) да обезбеди да минималан садржај, ниво детаљности и начин објављивања Стандардне понуде буде у складу са општим актом Републичке агенције за електронске комуникације, сада Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге који ближе прописује минималан садржај, ниво детаљности и начин објављивања стандардне понуде.

IV. Оператор из става I. диспозитива овог решења је дужан да обавезу недискриминаторног поступања у складу са одредбом члана 65. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, бр. 44/10, 60/13-УС и 62/14), извршава тако да другим операторима пружа услуге под једнаким условима и истог квалитета као што то чини за сопствене потребе, односно за потребе повезаних лица или партнера, па се обавезује да:

- 1) осигура једнаке услове (пре свега у погледу цена, рокова и информација), при истим околностима за све операторе кориснике који пружају исте услуге;
- 2) пружа услуге и податке операторима корисницима под истим условима и истог квалитета, који обезбеђује за сопствене потребе, потребе повезаних лица или партнера.

V. Оператор из става I. диспозитива овог решења је дужан да обавезу рачуноводственог раздвајања, у складу са одредбом члана 66. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, бр. 44/10, 60/13-УС и 62/14), извршава тако да обезбеди одвојено рачуноводствено праћење пословних активности у вези са пружањем услуге изнајмљивања линија, и то на начин да:

- 1) припреми и достави извештај о раздвајању рачуна успеха и ангажоване имовине по свим врстама тржишних услуга, у роковима прописаним општим актом Републичке агенције за електронске комуникације, сада Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге, који ближе прописује примену трошковног принципа, одвојене рачуне и извештавање од стране оператора са значајном тржишном снагом у области електронских комуникација;
- 2) на захтев Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге достави велепродајне и интерне трансферне цене, ради утврђивања постојања неоправданог унакрсног субвенционисања;
- 3) на захтев Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге омогући увид у закључене уговоре, рачуноводствене податке, укључујући и податке о приходима оствареним на релевантном тржишту.

VI. Оператор из става I. диспозитива овог решења је дужан да обавезу контроле цена и примене трошковног рачуноводства у складу са одредбом члана 68. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, бр. 44/10, 60/13-УС и 62/14), извршава тако да обезбеди трошковну заснованост цена и примену трошковног рачуноводства у вези са велепродајном услугом изнајмљивања линија и у складу са општим актом Републичке агенције за електронске комуникације, сада Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге који ближе прописује

примену трошковног принципа, одвојене рачуне и извештавање од стране оператора са значајном тржишном снагом у области електронских комуникација.

- VII. Оператор из става I. диспозитива овог решења је дужан да обавезу пружања основног скупа изнајмљених линија у складу са одредбом члана 69. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, бр. 44/10, 60/13-УС и 62/14), извршава тако да, у складу са општим актом Републичке агенције за електронске комуникације, сада Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге, другим операторима обезбеђује закуп дела или целог основног скупа изнајмљених линија, на делу или целој територији Републике Србије.
- VIII. Ово решење је коначно и објавиће се на Интернет страници Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге.

Образложење

Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Агенција), је по службеној дужности, сагласно одредби члана 60. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, бр. 44/10, 60/13-УС и 62/14, у даљем тексту: Закон), извршила анализу, између осталог, veleпродајног тржишта изнајмљених линија и о томе сачинила Извештај о анализи veleпродајног тржишта изнајмљених линија, јул-октобар 2015. године (у даљем тексту: Извештај о анализи релевантног тржишта), који је Управни одбор Агенције усвојио 23.10.2015. године, под бројем: 1-03-021-95/15-2 (објављен на Интернет страници Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге www.ratel.rs) и у коме је садржана чињенична грађа за доношење решења у овој управној ствари.

У поступку који је претходио усвајању Извештаја о анализи релевантног тржишта од стране Управног одбора Агенције, а у складу са одредбама чл. 34-36. Закона, Агенција је у периоду од 24.07.2015. године до 21.09.2015. године, спровела поступак јавних консултација ради прибављања мишљења стручне и шире јавности на Извештај о анализи релевантног тржишта. Агенција је, након тога, извршила анализу пристиглих мишљења, коментара и предлога на наведени Извештај и уважила основане коментаре.

То значи да је укупност оперативних активности предузетих сагласно наведеним одредбама Закона, ради утврђивања чињеничног стања које представља подлогу за доношење решења и у коме су садржане одлучне чињенице ближе приказана у Извештају о анализи релевантног тржишта, па исти садржи све правно релевантне чињенице и околности у складу са начелом истине у управном поступку, сагласно члану 8. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ“, бр. 33/97, 31/01 и „Службени гласник РС“, број 30/10, у даљем тексту: ЗУП). Као такав, Извештај о анализи релевантног тржишта, у складу са „начелом официјелности“ из члана 126. ЗУП, односно чињенице изнете у њему представљају основ за одлучивање, односно за примену члана 62. и 63. Закона, тј. основ су за доношење овог решења, којим је одређен оператор са значајном тржишном снагом на релевантном тржишту, одређене му регулаторне обавезе и начин њиховог извршавања.

Велепродајно тржиште изнајмљених линија, утврђено је као релевантно тржиште подложно претходној регулацији Одлуком о одређивању релевантних тржишта подложних претходној регулацији („Службени гласник РС“, број 59/11), коју је донео Управни одбор Агенције.

Агенција је приликом анализе релевантних тржишта (у даљем тексту: анализа), сагласно одредби члана 60. Закона, водила рачуна о примени Препоруке Европске комисије (ЕЗ) 2007/879/ЕС од 17.12.2007. године, о релевантним тржиштима на подручју електронских комуникација која су подложна претходној регулацији, као и о Смерницама Европске комисије (ЕЗ) 2002/С 165/03 од 11.07.2002. године, које су везане за анализу тржишта и процену значајне тржишне снаге на основу регулаторног оквира за електронске комуникације, а у којима су наведени основни принципи за анализу тржишта којих национална регулаторна тела треба да се придржавају.

Приликом анализе коришћени су подаци које је Агенција прикупила путем годишњих извештаја за пружаоце услуга изнајмљивања линија. Период на који се анализа велепродајног тржишта изнајмљених линија односи обухвата податке добијене од оператора за 2012, 2013. и 2014. годину.

Агенција је, по службеној дужности, спровела поступак анализе велепродајног тржишта изнајмљених линија, у циљу оцене степена конкурентности на одређеном релевантном тржишту, сходно члану 59. став 1. Закона, односно у циљу континуираног праћења стања на истом, а ради уочавања евентуалних промена у односу на претходно извршену анализу тог тржишта из периода август/новембар 2011. године. Ово се превасходно односи на постојање квалитетног тржишног надметања или постојање једног или више оператора са значајном тржишном снагом (у даљем тексту: оператор са ЗТС).

У поступку анализе релевантног тржишта, Агенција је, сагласно одредби чл. 60. став 2. и 62. став 3. Закона, дана 22.09.2015. године прибавила и мишљење Комисије за заштиту конкуренције број: 1/0-08-570/2015-2 од 18.09.2015. године, у коме је констатовано да су принципи који су примењени приликом анализе, у основи, принципи који се примењују у области заштите конкуренције. Такође, када је реч о регулаторним обавезама које треба да буду одређене оператору са ЗТС, Комисија за заштиту конкуренције је констатовала да су у потпуности у складу са Законом, који у члану 63. таксативно наводи које мере Агенција може одредити оператору са ЗТС.

Одређивање оператора са ЗТС експлицитно је уређено одредбама члана 62. Закона.

Сагласно одредби члана 62. став 4. Закона, Агенција је у обавези да прати примену обавеза одређених оператору са ЗТС и по службеној дужности преиспитује донето решење најмање једном током периода од три године од дана доношења, те сходно утврђеном стању одлучује у вези са обавезама оператора са ЗТС. Обавезе оператора са ЗТС, које се решењем одређују оператору са ЗТС, прописане су чланом 63. Закона.

У поступку анализе дефинисано је релевантно тржиште у производној и географској димензији, анализирани су критеријуми за утврђивање значајне тржишне снаге, а по

окончању тог поступка, ставом I. диспозитива овог решења, одређено је Предузеће за телекомуникације Телеком Србија а.д. из Београда, Таковска 2 (у даљем тексту: Телеком Србија а.д.), као оператор са ЗТС на релевантном тржишту. Оператору са ЗТС су ставом II. диспозитива овог решења, одређене обавезе на основу постојећег стања тржишне конкуренције и идентификованих потенцијалних препрека у развоју тржишне конкуренције, са којим се суочавају оператори на veleпродајном тржишту изнајмљених линија.

У производној димензији релевантно тржиште је veleпродајно тржиште изнајмљених линија. На основу података које су оператори доставили Агенцији о броју и капацитету изнајмљених линија, о приходима од пружања услуге изнајмљивања линија и мрежној инфраструктури, као и на основу резултата спроведене анализе, изнајмљене линије се, за потребе анализе, нису делиле на терминални и преносни сегмент, већ су третиране као изнајмљена линија „од краја до краја“ (end to end).

Географска димензија veleпродајног тржишта изнајмљених линија је територија Републике Србије.

У складу са закључком анализе, Агенција констатује да Телеком Србија а.д. остаје оператор са ЗТС на том тржишту, те је одлучено као у ставу I. диспозитива овог решења.

Такође, према одредби члана 62. став 2. Закона, овим решењем Агенција одређује оператору са ЗТС најмање једну обавезу из члана 63. Закона, водећи рачуна о врсти и природи утврђених недостатака на тржишту, претходним улагањима, подстицању даљих улагања и могућности за повраћај улагања по разумној стопи с обзиром на повезане ризике.

У складу са резултатима анализе, Агенција је Телеком Србија а.д. као оператору са ЗТС, сагласно одредби члана 62. став 2. Закона, одредила следеће обавезе из члана 63. Закона: објављивање одређених података у форми стандардне понуде, недискриминаторно поступање, рачуноводствено раздвајање, контролу цена и примену трошковног рачуноводства, као и пружање основног скупа изнајмљених линија, те је одлучено као у ставу II. диспозитива овог решења. Обавезе се уводе са циљем да се на најбољи начин отклоне потенцијалне препреке развоју конкуренције, омогући развој релевантног тржишта и конкуренције и заштите интереси крајњих корисника.

Ово пре свега из разлога што у посматраном периоду анализа не даје другачије резултате, у односу на резултате анализе, који су садржани у Извештају о анализи veleпродајног тржишта изнајмљених линија из периода август/новембар 2011. године.

Приликом одређивања обавеза оператору са ЗТС Агенција је водила рачуна о врсти и природи утврђених недостатака на тржишту, претходним улагањима, подстицању даљих улагања и могућности за повраћај улагања по разумној стопи с обзиром на ризике.

Телеком Србија а.д. је дужан да обавезе утврђене ставом II. диспозитива овог решења, појединачно уређене одредбама 64-66. и 68-69. Закона, извршава на начин утврђен ст. III. до VII. диспозитива овог решења, како следи:

- 1) Обавеза објављивања одређених података у форми стандардне понуде

У складу са одредбом члана 64. Закона, Агенција одређује оператору са ЗТС обавезу објављивања одређених података, а која се посебно односи на: рачуноводствене податке, техничке спецификације, карактеристике мреже, услове понуде и коришћења (укључујући ограничења), рокове важења понуде и цене.

Агенција сматра да је пропорционално и оправдано наметнути Телеком Србија а.д. обавезу да објављује одређене податке, јер се тиме осигурава да ће он, као оператор са ЗТС на релевантном veleпродајном тржишту, нудити услуге другим операторима под једнаким условима и истог квалитета, као што то чини за сопствене потребе, односно за потребе повезаних лица или партнера. Обавеза која је одређена Телеком Србија а.д. да објављује одређене податке, омогућава операторима корисницима veleпродајне услуге изнајмљивања линија да, на основу транспарентно објављених услова оператора са ЗТС, дођу до закључка да ли су дискриминисани ценама, условима и роковима. Обавеза објављивања одређених података чини још ефикаснијим остале обавезе које има оператор са ЗТС на релевантном тржишту, а то се нарочито односи на обавезу недискриминаторног поступања и обавезу пружања основног скупа изнајмљених линија.

У складу са претходно наведеним, Агенција констатује да Телеком Србија а.д. обавезу објављивања података у форми стандардне понуде је дужан да извршава на следећи начин:

- 1) да објави Стандардну понуду за услугу изнајмљивања линија у veleпродаји, за све услуге које су обухваћене дефиницијом овог тржишта, на основу које други оператори неће бити у обавези да плаћају додатне трошкове који нису неопходни за пружање наведене услуге, а посебно имајући у виду да ће се оператору са ЗТС одредити и обавеза недискриминаторног поступања;
- 2) да обезбеди да минималан садржај, ниво детаљности и начин објављивања Стандардне понуде буде у складу са општим актом Агенције који ближе прописује минималан садржај, ниво детаљности и начин објављивања стандардне понуде.

Сврха ове обавезе јесте да се свим операторима на релевантном тржишту омогући увид у услове коришћења veleпродајне услуге изнајмљивања линија.

Без одређивања обавезе објављивања одређених података у форми стандардне понуде, Агенција не би на одговарајући начин могла да прати да ли оператор са ЗТС на релевантном тржишту, спроводи обавезу недискриминаторног поступања. Обавеза објављивања одређених података је додатна обавеза у смеру решавања препрека развоју конкуренције, које су везане за дискриминацију на ценовној и дискриминацију на неценовној основи, имајући у виду да је све облике дискриминаторног поступања могуће утврдити само онда када су транспарентно објављени услови под којима оператор са ЗТС нуди услуге на релевантном veleпродајном тржишту.

Агенција закључује да обавеза објављивања одређених података у форми стандардне понуде не представља додатно оптерећења за Телеком Србија а.д. на релевантном тржишту, већ да операторима корисницима пружа транспарентан увид у начин и услове пружања veleпродајне услуге и тиме доприноси обезбеђивању конкуренције на релевантном тржишту.

2) Обавеза недискриминаторног поступања

У складу са одредбом члана 65. Закона, оператор са ЗТС је дужан да, другим операторима пружа услуге под једнаким условима и истог квалитета, као што то чини за сопствене потребе, односно за потребе повезаних лица или партнера.

Агенција одређује Телеком Србија а.д., као оператору са ЗТС на велепродајном тржишту изнајмљених линија, обавезу недискриминаторног поступања, којом се обавезује да:

- осигура једнаке услове (пре свега у погледу цена, рокова и информација) при истим околностима за све операторе кориснике који пружају исте услуге;
- пружа услуге и податке операторима корисницима под истим условима и истог квалитета услуге који обезбеђује за сопствене потребе, потребе повезаних лица или партнера.

Телеком Србија а.д., као оператор са ЗТС на релевантном тржишту, у одсуству регулације, може да спроводи активности које се односе на пружање услуге изнајмљивања линија, а које су дискриминаторне у погледу услова, цена, квалитета и представљају препреке за развој и одржавање делотворне и ефикасне конкуренције.

Агенција сматра да Телеком Србија а.д., као оператор са ЗТС, може да користи различите механизме на ценовној и неценовној основи како би отежао (или чак учинио немогућим) улазак на тржиште и рад конкурентских оператора, те из тих разлога констатује да је Телеком Србија а.д. оправдано одредити обавезу недискриминаторног поступања.

Такође, Телеком Србија а.д. може да своје услуге изнајмљивања линија операторима корисницима, наплаћује по вишим ценама у поређењу са оним ценама које наплаћује за сопствене потребе, чиме умањује профите и истискује конкуренцију са тржишта.

Поред преношења значајне тржишне снаге на ценовним основама, Телеком Србија а.д. може да примењује и антиконкурентске тактике одуговлачења, ускраћивања информација, инсистирања на неоправданим захтевима и дискриминаторно коришћење информација. Ове активности доводе у неравноправан положај операторе кориснике, чиме се спречава делотворна конкуренција.

Агенција констатује да обавеза недискриминаторног поступања не представља додатно оптерећења за Телеком Србија а.д., зато што не узрокује додатне трошкове и нове процедуре, већ само даје упоредив увид у понашање оператора са ЗТС према свом малопродајном делу и према операторима корисницима велепродајне услуге изнајмљивања линија.

3) Обавеза рачуноводственог раздвајања

Агенција одређује Телеком Србија а.д., као оператору са ЗТС, обавезу рачуноводственог раздвајања у складу са одредбом члана 66. Закона, која се односи на одвојено рачуноводствено праћење пословних активности у вези са пружањем услуге изнајмљивања линија, од осталих малопродајних и велепродајних услуга.

У складу са општим актом Агенције који ближе прописује примену трошковног принципа, одвојених рачуна и извештавању од стране оператора са значајном тржишном снагом у области електронских комуникација, Телеком Србија а.д. је дужан да припреми и достави извештај о раздвајању рачуна успеха и ангажоване имовине по свим врстама тржишних услуга, у роковима предвиђеним наведеним општим актом Агенције.

Такође, Телеком Србија а.д. је у обавези да, на захтев Агенције, достави veleпродајне и интерне трансферне цене, ради утврђивања постојања неоправданог унакрсног субвенционисања, као и да, такође на захтев Агенције, омогући увид у закључене уговоре, рачуноводствене податке, укључујући и податке о приходима оствареним на релевантном тржишту. Агенција је овлашћена и да те податке објави, уколико би се тиме допринело развоју делотворне конкуренције, водећи рачуна о томе да битно не угрози пословање оператора.

4) Обавеза контроле цена и примене трошковног рачуноводства

У складу са одредбом члана 68. Закона, Телеком Србија а.д., као оператор са ЗТС, има обавезу трошковне заснованости цена услуге изнајмљивања линија и примене трошковног рачуноводства. Ово посебно важи ако се утврди да непостојање делотворне конкуренције омогућава оператору са ЗТС да одржава неоправдано високе цене или му даје могућност да ниским ценама истисне конкуренте на штету крајњих корисника.

Начин примене трошковног рачуноводства у циљу контроле цена регулисан је општим актом Агенције који ближе прописује примену трошковног принципа, одвојене рачуне и извештавање од стране оператора са значајном тржишном снагом у области електронских комуникација.

Такође, Агенција ће ангажовати независног ревизора ради годишње провере усклађености трошковног рачуноводства оператора са ЗТС са прописаним начином примене трошковног рачуноводства, а његов извештај ће објавити на Интернет страници Агенције.

Оператор са ЗТС сноси терет доказивања да цене његових услуга произлазе из трошкова, укључујући повраћај улагања по разумној стопи, и дужан је да, на захтев Агенције, достави детаљно оправдање својих цена. Приликом утврђивања трошкова делотворног пружања услуга, Агенција може да примени другачију методологију трошковног рачуноводства од оне коју примењује оператор са ЗТС.

3) Обавеза пружања основног скупа изнајмљених линија

У складу са одредбом члана 69. Закона, оператор са ЗТС на релевантном тржишту изнајмљених линија, има обавезу пружања основног скупа изнајмљених линија, која се односи на дужност оператора са ЗТС да другим операторима обезбеђује закуп дела или целог основног скупа изнајмљених линија, на делу или целој територији Републике Србије. Начин примене обавезе пружања основног скупа изнајмљених линија регулисан је општим актом Агенције који ближе прописује обим и садржај основног скупа изнајмљених линија.

У складу са наведеним општим актом Агенције, основни скуп изнајмљених линија које се дају у закуп обухвата дигиталне закупљене линије следећих карактеристика: 64 kb/s, 2048 kb/s (неструктурирано), 2048 kb/s (структурирано) и 34 Mb/s у складу са стандардима наведеним у наредној табели:

Тип изнајмљене линије	Стандард
s	0 288, EN 300 289
b/s (неструктурирано)	0 418, EN 300 247
b/s (структурирано)	0 418, EN 300 419
/s	0 686, EN 300 687

Основни скуп изнајмљених линија се обезбеђује на целој територији Републике Србије.

Приликом пружања основног скупа изнајмљених линија Телеком Србија а.д. је дужан, као оператор са ЗТС, да:

- примењује исте услове и пружа услуге истог квалитета, као што то чини за сопствене потребе или за потребе својих повезаних друштава;
- своју Стандардну понуду за услугу изнајмљивања линија у veleпродаји сачини у складу са општим актом Агенције који ближе прописује минималан садржај, ниво детаљности и начин објављивања стандарних понуда, а треба да садржи и услугу пружања основног скупа изнајмљених линија у складу са општим актом Агенције који ближе прописује обим и садржај основног скупа изнајмљених линија.

На основу наведеног, Телеком Србија је у обавези, да сваку регулаторну обавезу утврђену овим решењем извршава на начин одређен овим решењем, па је одлучено као у ст. III. до VII. диспозитива овог решења.

Такође, Телеком Србија а.д. је у обавези да, у року од 60 дана од дана пријема захтева Агенције, сачини и објави нову стандардну понуду у складу са општим актом Агенције који ближе прописује минималан садржај, ниво детаљности и начин објављивања стандарних понуда, те је одлучено као у ставу VII. диспозитива овог решења.

Даље, Агенција је, у поступку који је претходио доношењу решења, Телеком Србија а.д. предочила чињенице и околности које су од значаја за одлучивање у овој управној ствари и омогућила да у остављеном року од 15 дана, достави своје изјашњење, документацију и/или друге доказе за које сматра да су релевантни за одлучивање, а сагласно одредбама члана 22. став 3. Закона и чл. 9. и 125. став 1. ЗУП.

Поводом Обавештења са захтевом за изјашњење оператора са ЗТС Агенција је примила изјашњење оператора Телеком Србија а.д. број: 425663/4-2015 од 17.11.2015. године, на чињенице и околности од значаја за доношење решења о одређивању оператора са ЗТС на veleпродајном тржишту изнајмљених линија, у коме се наводи да „Телеком Србија“ а.д. у потпуности остаје при својим ставовима изнетим у поступку јавних консултација.

У поступку јавних консултација оператор Телеком Србија а.д. је дописом број: 337157/1-2015 од 18.09.2015. године, доставио коментаре на Извештај о анализи релевантног тржишта, и то:

- Коментар бр. 1:

„У извештају о анализи предметног тржишта нису идентификовани капацитети свих релевантних оператора у погледу транспортне инфраструктуре на територији Републике Србије, што је од суштинског значаја за оцену стања конкурентности на тржишту. Пре свега, није препознат капацитет оптичких мрежа којим располажу јавна и комунална предузећа као и оператори Теленор, ВИП, СББ, Орион телеком, Тарго Телеком, ЈП „Пошта Србије“, кабловски оператори удружени у пословно удружење кабловских оператора Србије (ПУКОС), многобројни други ИСП и КДС оператори. Тржиште изнајмљених линија у 2014. години карактерише велики број оператора и јавних предузећа који поседује сопствену транспортну мрежу и који према подацима РАТЕЛ-а имају око 50% тржишног учешћа. С обзиром на тренд и брзину пада тржишног учешћа Телеком-а Србија а.д. оправдано је претпоставити да ће у наредном периоду то учешће бити знатно мање па тврдња РАТЕЛ-а да се у наредном периоду не очекује веће промене и померања на тржишту није поткрепљена ни једним аргументом. Ако узмемо у обзир тржишно учешће Телеком-а Србија а.д. од око 50% није аргументована ни тврдња да је инфраструктура која се користи за пружање изнајмљених линија у 100% власништву Телеком-а Србија и да закључно са 31.12.2014. године није постојала ефективна конкуренција. Сасвим супротно од наведене тврдње, подаци о наведеном паду тржишног учешћа Телеком-а Србија а.д. на овом тржишту у периоду који обухвата претходну и текућу анализу, показују да је створена делотворна конкуренција и да су престали разлози за претходну регулацију овог тржишта. Неспорно је и да на предметном тржишту у овом тренутку постоји супституција и на страни тражње и на страни понуде.“

Агенција је прихватила коментар оператора Телеком Србија а.д. у делу текста у коме се наводи да је инфраструктура која се користи за пружање услуге изнајмљивања линија у стопроцентном власништву оператора Телеком Србија а.д. и у складу са тим је унела одговарајуће измене у текст Извештаја о анализи релевантног тржишта. Анализа је базирана на подацима које су доставили оператори, за период 2012-2014. године, као што је детаљно описано у тачки 3. наведеног Извештаја. Потенцијална конкуренција за пружање ове услуге постоји, али још увек није изражена у довољној мери. Агенција је препознала капацитете постојеће и потенцијалне конкуренције, али подсећа да су предмет регулације услуге које се нуде на велепродајном тржишту;

- Коментар бр. 2:

„Што се тиче супституције на страни понуде, велики број оператора је у овом тренутку у могућности да пружи не само изнајмљене линије, већ L2VPN и Етернет решење као и dark fiber као супститут за изнајмљене линије великих капацитета. У извештају РАТЕЛ наводи да се VPN не може сматрати адекватним супститутом за услугу изнајмљених линија јер не обезбеђује гаранције у погледу симетричног капацитета преноса као и параметара квалитета услуге. Сматрамо да РАТЕЛ у анализи не сагледава све врсте L2VPN услуга када доноси овакав закључак. Наиме, треба имати на уму да се ова услуга реализује преко

IP/MPLS технологије и да се може реализовати као EVLP, EPL port based и EPL QinQ сервис и да управо EPL port based решења обезбеђују еквивалентне карактеристике као услуга изнајмљених линија.“

Агенција је у тексту Извештаја о анализи релевантног тржишта, као и у тачки 7. наведеног Извештаја. као закључак навела да, при одређивању супститута на страни тражње и на страни понуде, Етернет технологија представља услугу која је замена за традиционалне изнајмљене линије на страни тражње и понуде. VPN (*Virtual Private Network*) је услуга која корисницима омогућава повезивање географски дистрибуираних локација у циљу реализације приватне мреже, преко јавне мреже. Агенција не разматра супститут у односу на VPN услугу, већ у односу на Етернет линије којима се реализује VPN услуга. Агенција је закључила да су Етернет линије којима се реализује VPN услуга, супститут за услугу изнајмљивања линија. То значи да VPN услуга није део релевантног тржишта и искључена је из текста Извештаја о анализи релевантног тржишта. Такође, сама инфраструктура, односно услуга „*dark fiber*“ је услуга инфраструктуре и као таква припада другим релевантним тржиштима, пре свега veleпродајном тржишту (физичког) приступа елементима мреже и припадајућим средствима (укључујући дељени и потпуни рашчлањени приступ локалној петљи);

- Коментар бр. 3:

„С обзиром да постоји супституција и на страни тражње и на страни понуде, сматрамо да veleпродајно тржиште изнајмљених линија не треба да буде подложно претходној регулацији.

Алтернативно, предлажемо да се veleпродајно тржиште изнајмљених линија ограничи на основни скуп изнајмљених линија капацитета 64 Kbps, 2 Mbps неструктурирано и 2Mbps структурирано, односно ограничи на изнајмљене линије које се реализују преко бакарних парица.“

Агенција спроводи анализу релевантног тржишта на основу надлежности прописаних Законом. Одредбама чл. 59. до 71. Закона регулисан је поступак и критеријуми за одређивање тржишта подложних претходној регулацији, као и обавезе оператора са ЗТС. Тржишта која подлежу претходној регулацији, односно релевантна тржишта у смислу Закона, одређена су и уз примену одговарајућих препорука Европске уније. У тачки 2. предметног Извештаја је детаљно наведен правни оквир за спровођење анализа тржишта у Републици Србији, у којој је, између осталог, наведено и да је Агенција донела Одлуку о одређивању релевантних тржишта подложних претходној регулацији, којом је утврђено да претходној регулацији подлеже и релевантно тржиште.

Анализа је извршена на основу критеријума наведених у тачки 4. Извештаја о анализи релевантног тржишта, а у тачки 5. наведеног Извештаја су детаљно наведене последице изостанка претходне регулације релевантног тржишта.

Анализирајући податке на којима се заснива предметна анализа, Агенција је утврдила да је ситуација на тржишту таква да постоји потреба за свим капацитетима изнајмљених линија које улазе у минимални скуп и да се исти користе. То, такође, значи да би смањење

регулаторних обавеза, односно ограничавање велепродајног тржишта изнајмљених линија на основни скуп изнајмљених линија капацитета 64 Kbps, 2 Mbps (неструктурирано) и 2Mbps (структурирано), како то предлаже Телеком Србија а.д., имало за последице и: нарушавање квалитативног односа између оператора на тржишту, онемогућавање одржавања услова за улазак других оператора на ово тржиште и коначно одржавање ефективне конкуренције.

У складу са овим закључком, Агенција не прихвата коментар Телеком Србија а.д. и сматра да није дошло до промена које би за последицу имале одређивање другачијих обавеза постојећем оператору са ЗТС, односно одређивање нових оператора са ЗТС на релевантном тржишту.

Агенција ће у наредном периоду пратити примену обавеза одређених оператору са ЗТС и по службеној дужности преиспитивати донете закључке, па сходно утврђеном чињеничном стању, по потреби, одлучивати у вези са обавезама оператора са ЗТС и у року краћем од рока прописаног Законом.

Надлежност Агенције да одлучује о правима и обавезама оператора и корисника прописана је одредбом члана 8. став 1. тачка 2) Закона.

Одредбом члана 22. Закона регулисано је одлучивање о правима и обавезама оператора и корисника, односно, између осталог, прописано је да Агенција, о правима и обавезама оператора и корисника из овог Закона, одлучује решењем које доноси директор Агенције.

Узимајући у обзир напред наведено, одлучено је као у диспозитиву овог решења.

Ово решење је коначно сагласно члану 22. став 4. Закона.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се тужбом покренути управни спор пред Управним судом, у року од 30 дана од дана његовог достављања.

ДИРЕКТОР

др Владица Тинтор

Достављено:

-Предузећу за телекомуникације Телеком Србија а.д.